

KEPENEK SUYU

Sertlik derecesi düşük yani kireci az olan bir sudur. Bugün şehir içindeki pek çok çeşmede akmakta olan Kepenek Suyu, şehir merkezinin 5 km. kuzeybatısındaki Tavra Boğazı'ndan çıkar. Şehre, 1930 yılında künklerle getirilmiştir. Bugünkü Jandarma Dairesi'nin önünde, Hükümet Konağı'nda, hapishanede, bir de Paşa Camii'nin karşısındaki çeşmede akıyordu. Bu son çeşmenin halk arasındaki adı Telli Pınar'dır.

Sivas'a Kepenek Suyu'nu getiren, Vali Süleyman Sami Bey'dir (1881-1955). Önceleri ibtidaî borularla getirildiğinden, buna kirli suların da karışmak ihtimali karşısında 1933 yılında onlar sökülüp, yerine demir borular döşenmiştir. Süleyman Sami Bey, önce İstanbul Valisi idi. 1928 yılında Sivas Vâliliğine atandı. 1935 yılına kadar burada kaldı. Soyadı Kanunu çıkınca, yaptığı bu büyük hizmetin ödülü olmak üzere kendisine "Kepenek" soyadı verildi. Sivaslılar onu her zaman hayırla anarlar.

Kepenek adı nereden geliyor? Halk arasında yaygın olan bazı rivâyetlere göre: "Çobanın biri davarlarını Tavra Boğazı'nda yaylıma bırakır. Kendisi de şöyle bir uzanıp uykuya dalar. Bir ara şırıltıya benzer bir ses duyar. Doğrulup sağına soluna bakınır. Bir de ne görsün? Kepeneğin altından sular fişkırtıyor..."

Bir başka rivayet de şöyle:

"Tavra Boğazı'nda davar otlatmakta olan çobanın biri, birdenbire yerden su fişkırdığını görür. Kepeneğini hemen üstüne kapatıp, doğruca Sivas'a koşar. Bu haberi herkese yayar. Onlar da gelip bakarlar. Üzerindeki kepenegi görenler, 'Kepeneğin suyu, kepenek suyu' diye bağırlar. Adı da böylece konmuş olur."

Tatlı su denilen Kepenek Suyu, eskiden evlere güğümlerle taşınır, su koymak için ayrılan küplerde biriktirilirdi. Suyu genellikle evin erkek çocukları getirirlerdi. Ayrıca silindirik, alt ve üstleri tahta, yanları sacdan bardak denen özel kaplarıyla su taşıyan sucular da vardı. Merkeplerin iki yanına asılan sekiz adet ve daha fazla su alan bu kaplarla artık su taşıyanlar kalmadı. At arabalarındaki büyük bidonlara doldurulan su ancak çarşıdaki lokantalara ve kahvehanelere getirilmektedir. Evin büyükleri, sabah ezanı okunurken veya namaz sırasında doldurulan suyun "Zemzem" sayılacağını söylerlerdi. Onun için bu sıralarda su dolduranlar çok olurdu.

Bugün Sivas'ta Toros ve Karadeniz yaylalarının suları satılıyor. Ayrıca, Suşehri, Kösedag'daki âb-ı hayat olan bol kaynak suları, büyük plastik kaplara konulmuş olarak satışa arzedilmiş bulunmaktadır. Dileğimiz Sivas'ımızın doğal kaynak suyu Kepenek'in de su sektöründe yerini almasıdır.

Kaynak: Müjgân Üçer, Anamın Aşu Tandırın Başı-Sivas Mutfağı, Kitabevi Yayınevi, 2.Baskı, Sayfa:246-247, İstanbul: 2006

Görsel tasarım ve düzenleme Süleyman Sami Kepenek İlkokulu tarafından yapılmıştır.
Eğitim amacıyla hazırlanmıştır.